

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **S. S.**, zast. Mgr. Martinou Sklenskou, advokátkou, se sídlem Moravské náměstí 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2025, č. j. OAM-125/ZA-ZA11-VL15-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 2. 2026, č. j. 32 Az 1/2026-26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce, státní příslušník Turecké republiky, podal dne 29. 1. 2025 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „žádost“).

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 9. 2025, č. j. OAM-125/ZA-ZA11-VL15-2025 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žádost shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Proto zastavil řízení o žádosti podle § 25 písm. i) téhož zákona.

[3] Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Krajský soud usnesením ze dne 5. 2. 2026, č. j. 32 Az 1/2026-26, žalobu odmítl pro opožděnost.

[4] Krajský soud konstatoval, že napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 13. 10. 2025. Uvedené datum se podává z předvolání k převzetí napadeného rozhodnutí založeného ve správním spise. Součástí předvolání bylo i poučení žalobce, že pokud se nedostaví k převzetí rozhodnutí v den uvedený ve výzvě, ač byla výzva doručena, bude tento den považován za den doručení napadeného rozhodnutí. Předvolání k převzetí napadeného rozhodnutí bylo žalobci doručováno na jím uvedenou adresu pobytu, kde si však žalobce po celou dobu správního řízení zásilky nepřebíral, a k jejich doručení tak docházelo fikcí. Ve správním spise je pak založen úřední záznam ze dne 13. 10. 2025 o nedostavení se žalobce

k převzetí napadeného rozhodnutí. Od tohoto okamžiku začala běžet lhůta 15 dnů k podání žaloby, která uplynula dne 29. 10. 2025. Žalobce však žalobu podal až dne 12. 1. 2026.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[5] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel namítl, že v žalobě uvedl důvody, proč svou žalobu považuje za včasnou. Žalovaný vyhotovil dne 27. 5. 2025 listinu obsahující předvolání stěžovatele k výsledku. Tato listina však stěžovateli nebyla doručena, neboť dle zdůvodnění provozovatele poštovních služeb stěžovatel neměl zřízení domovní schránku. Následně byl se stěžovatelem dne 15. 7. 2025 proveden pohovor. Stalo se tak pravděpodobně poté, co se stěžovatel dostavil na pracoviště za účelem prodloužení platnosti průkazu žadatele o mezinárodní ochranu. K okolnostem doručování a nemožnosti doručovat stěžovateli se žalovaný při pohovoru nijak nevyjadřoval a neupozornil jej na překážky při doručování.

[7] Následně byly stěžovateli doručovány na tutéž adresu další listiny, a to vyrozumění o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a nakonec i samotné napadené rozhodnutí. Ani jedna z těchto listin nebyla stěžovateli fakticky doručena. Je proto evidentní, že stěžovatel byl v uvedeném řízení osobou, které se prokazatelně nedaří doručovat.

[8] Stěžovatel se dostavil dne 3. 11. 2025 na pracoviště žalovaného za účelem prodloužení platnosti svého průkazu, kdy mu bylo sděleno, že řízení o jeho žádosti bylo ukončeno. Stěžovateli přitom nebylo napadené rozhodnutí doručeno. Následně se obrátil s žádostí o převzetí právního zastoupení na advokátku, která požádala žalovaného dne 6. 11. 2025, 14. 11. 2025 a 4. 12. 2025 o umožnění nahlédnout do spisového materiálu. Do spisového materiálu bylo zástupkyni stěžovatele umožněno nahlédnout až dne 29. 12. 2025. Uvedený den považuje stěžovatel za den, kdy mu bylo doručeno napadené rozhodnutí.

[9] Zákon o azylu neupravuje postup vůči osobám známého pobytu, kterým se prokazatelně nedaří doručovat. Na tyto případy nedopadá výluka z aplikace zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, uvedená v § 9 zákona o azylu. Proto se na posuzovanou věc měl aplikovat § 25 odst. 1 správního řádu, podle kterého se osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, doručuje veřejnou vyhláškou. Žalovanému přitom muselo být zřejmé, že stěžovatel je právě touto osobou. Ve správním spise jsou založeny tři listiny, které se jako fakticky nedoručené vrátily žalovanému zpět. Žalovaný však pravděpodobně stěžovateli nedoručoval veřejnou vyhláškou, neboť ze správního spisu nevyplývá, že by byly předmětné listiny vyvěšeny na úřední desce.

[10] Stěžovatel vytkl krajskému soudu, že se k této argumentaci nijak nevyjádřil, a jeho usnesení je proto nepřezkoumatelné. Krajský soud pouze uzavřel, že žalovaný stěžovateli doručoval listiny na jím sdělenou adresu, a tudíž došlo k jejich doručení fikcí. Stěžovatel se

pokračování

zdržoval na této adrese, měl domovní schránku s označením svého jména, ovšem nebylo mu doručeno žádné vyrozumění pošty o tom, že si má převzít zásilky doručované žalovaným.

[11] S ohledem na výše uvedené stěžovateli nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání napadeného rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Stěžovatel byl zkrácen na svých základních procesních právech. S podklady se sice následně seznámila zástupkyně stěžovatele, stalo se tak ovšem až poté, co napadené rozhodnutí nabylo právní moci. Vzhledem k tomu, že stěžovatel měl právo seznámit se s podklady a vyjádřit se k nim v průběhu správního řízení, nebylo možné takovéto opomenutí narovnat až v řízení o žalobě.

[12] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl jako nedůvodnou. Ztotožnil se s krajským soudem, že stěžovatel podal žalobu opožděně. Žalovaný doručoval písemnosti stěžovateli na adresu hlášeného pobytu, a bylo tedy jeho výhradní odpovědností, aby si v tomto místě zajistil řádné přebírání zásilek. Žalovaný dále uvedl, že doručování v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany se řídí speciální právní úpravou obsaženou v § 24a zákona o azylu, která vylučuje subsidiární použití § 25 správního řádu v situaci, kdy je známo místo pobytu žadatele.

III. Posouzení kasační stížnosti

[13] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Vzhledem k tomu, že v předcházejícím soudním řízení rozhodoval specializovaný samosoudce, musí soud dle § 104a odst. 1 s. ř. s. posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, odmítne ji pro nepřijatelnost. Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti NSS vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Kasační stížnost je přijatelná, pokud (i) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS, (ii) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, (iii) je třeba učinit judikaturní odklon, a (iv) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neuvedl, v čem spatřuje přesah vlastních zájmů. Napadá však závěry krajského soudu, jež považuje za nesprávné. NSS se tedy musí zabývat tím, zda se krajský soud dopustil zásadního pochybení, a pokud tomu tak je, zda toto pochybení mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] NSS konstatuje, že usnesení krajského soudu není nepřezkoumatelné. Požadavky kladenými na přezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu se NSS ve své judikatuře již podrobně zabýval (viz např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 17. 6. 2010, č. j. 2 Azs 20/2010-85), přičemž krajský soud se nedopustil hrubého pochybení, jak vyplývá i z níže uvedeného. Ačkoliv se krajský soud výslovně nezabýval každým dílčím argumentem stěžovatele, z odůvodnění jeho usnesení je zřejmé, proč nepřisvědčil jeho argumentaci. Zdůraznil, že žalovaný doručoval na adresu, kterou stěžovatel sám uvedl, a doložil, že výzva k převzetí napadeného rozhodnutí byla doručena fikcí, takže v důsledku toho, že se

stěžovatel nedostavil k převzetí napadeného rozhodnutí, došlo k jeho doručení podle § 24a odst. 2 zákona o azylu. Odůvodnění napadeného usnesení je dostatečně srozumitelné a přezkoumatelné.

[16] Rozhodnou otázkou tedy je, zda krajský soud správně posoudil, že při doručování výzvy k dostavení se k převzetí napadeného rozhodnutí nastala fikce doručení. Právě od tohoto závěru se odvíjí den doručení napadeného rozhodnutí, a tedy i počátek běhu lhůty k podání žaloby.

[17] Krajský soud vyšel ze správního spisu, podle něhož byla výzva k převzetí napadeného rozhodnutí doručována na adresu hlášeného pobytu stěžovatele, kterou sám doložil nájemní smlouvou. Zásilka byla dne 30. 9. 2025 uložena a připravena k vyzvednutí, v úložní době nebyla vyzvednuta a dne 13. 10. 2025 byla vrácena žalovanému. Součástí výzvy bylo poučení o následcích nedostavení se k převzetí rozhodnutí. Ve správním spise je rovněž založen úřední záznam o tom, že se stěžovatel dne 13. 10. 2025 k převzetí rozhodnutí nedostavil.

[18] Za této situace krajský soud nepochybil, pokud uzavřel, že výzva k dostavení se k převzetí napadeného rozhodnutí byla stěžovateli doručena fikcí. Jelikož se stěžovatel nedostavil v den uvedený ve výzvě k převzetí rozhodnutí, považovalo se napadené rozhodnutí za doručené dne 13. 10. 2025 (viz § 24a odst. 2 zákona o azylu). Poslední den patnáctidenní lhůty pro podání žaloby připadl na 28. 10. 2025. Jelikož se jednalo o státní svátek, byl posledním dnem lhůty až následující pracovní den, tedy 29. 10. 2025 (viz § 40 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud správně uzavřel, že žaloba podaná dne 12. 1. 2026 byla opožděná.

[19] NSS připomíná, že při odmítnutí žaloby pro opožděnost musí být zcela jednoznačně prokázáno, kdy nastala skutečnost rozhodná pro počátek běhu žalobní lhůty a kdy byla žaloba podána. V pochybnostech je třeba vycházet z toho, že žaloba byla podána včas (viz rozsudky NSS ze dne 30. 3. 2005, č. j. 1 As 13/2004-90, ze dne 11. 4. 2005, č. j. 1 As 114/2004-48, nebo ze dne 10. 5. 2007, č. j. 9 As 24/2007-57). V posuzované věci však takové pochybnosti nevyvstaly. Krajský soud své závěry opřel o konkrétní listiny založené ve správním spise, zejména o výzvu k převzetí napadeného rozhodnutí, doklady o doručování a úřední záznam o nedostavení se stěžovatele k převzetí napadeného rozhodnutí.

[20] Stěžovatel dále namítl, že mu žalovaný doručoval opakovaně neúspěšně, a proto jej měl považovat za osobu, již se prokazatelně nedaří doručovat. V takovém případě měl stěžovateli doručovat listiny veřejnou vyhláškou podle § 25 správního řádu.

[21] Ač se k této námitce krajský soud explicitně nevyjádřil, z odůvodnění jeho usnesení je zřejmé, proč jí nepřisvědčil. Uvedl totiž, že byly dány podmínky pro doručení výzvy k převzetí rozhodnutí fikcí a následně pro doručení napadeného rozhodnutí podle § 24a odst. 2 zákona o azylu. Z odůvodnění jeho usnesení je patrné, že krajský soud vycházel ze speciální úpravy § 24 a § 24a zákona o azylu a že nepovažoval stěžovatele za osobu, které se nedaří doručovat ve smyslu § 25 správního řádu. Krajský soud tedy implicitně uzavřel, že výzva k převzetí rozhodnutí byla stěžovateli řádně doručena fikcí, a tedy nebylo namístě tuto výzvu nebo napadené rozhodnutí doručovat veřejnou vyhláškou. V této souvislosti

pokračování

NSS připomíná, že soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (viz rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, nebo ze dne 6. 3. 2026, č. j. 7 As 151/2025-113).

[22] NSS doplňuje, že se již ve své judikatuře několikrát zabýval tím, kdy je potřeba na účastníka řízení nahlížet jako na osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat ve smyslu § 25 odst. 1 správního řádu. Podle konstantní judikatury se o takovou osobu nejedná, pokud se jí daří doručovat, byť fikcí (viz rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 As 130/2012-29, ze dne 18. 8. 2016, č. j. 9 Azs 157/2016-34, ze dne 7. 2. 2018, č. j. 9 As 126/2017-28, ze dne 8. 11. 2019, č. j. 1 Azs 466/2018-50, nebo ze dne 18. 10. 2024, č. j. 3 As 134/2023-42). Institut doručování veřejnou vyhláškou je koncipován jako krajní prostředek, k jehož využití lze přistoupit pouze v případě, kdy neexistuje jiný možný postup.

[23] NSS se v rozsudku ze dne 30. 8. 2019, č. j. 2 Azs 68/2018-60, zabýval obdobnou námitkou žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel v uvedené věci namítl, že žalovaný mu měl výzvu k dostavení se k převzetí rozhodnutí doručit veřejnou vyhláškou. NSS konstatoval, že *„nelze přisvědčit názoru, že pokud správní orgán nezastihne účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany, je nutno tento pokus opakovat v situaci, v níž nic nenaznačuje, že se účastník řízení na adrese nezdržuje (např. pokud se zásilka nevrátí s oznámením, že osoba je na adrese neznámá). Úkolem azylového orgánu není z moci úřední opakovaně zjišťovat, na jaké eventuální adrese žadatel aktuálně fakticky pobývá. [...] Důvodný není ani poukaz stěžovatele na § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu. O osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat nebo která je neznámého pobytu, se nejedná tehdy, daří-li se osobě doručovat, byť fikcí (náhradním doručením) dle § 24 odst. 1 správního řádu [...]. Totéž platí i pro obsahově podobnou zvláštní úpravu doručování, včetně doručování fikcí, podle § 24 zákona o azylu.“*

[24] Výše uvedené závěry jsou plně aplikovatelné i na posuzovanou věc. Krajský soud proto nepochybil, pokud implicitně uzavřel, že žalovaný neměl stěžovateli doručovat písemnosti veřejnou vyhláškou.

[25] Ani námitka stěžovatele, že mu nebylo umožněno seznámit se s podklady pro vydání napadeného rozhodnutí a vyjádřit se k nim, nečiní kasační stížnost přijatelnou. Stěžovatel touto argumentací brojí proti tvrzeným procesním vadám správního řízení a proti zákonnosti samotného napadeného rozhodnutí. V řízení o kasační stížnosti proti usnesení o odmítnutí žaloby pro opožděnost se však NSS zabývá výlučně tím, zda byly splněny podmínky pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (viz rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Procesní vady správního řízení mohou být v takovém řízení relevantní pouze tehdy, pokud mají vztah k otázce řádného doručení napadeného správního rozhodnutí či k počátku běhu lhůty pro podání žaloby. Jelikož krajský soud v posuzované věci správně uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno podle § 24a odst. 2 zákona o azylu a žaloba byla podána až po marném uplynutí patnáctidenní lhůty podle § 32 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, nemohl se zabývat věcnými námitkami směřujícími proti procesnímu postupu žalovaného ve správním řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. června 2026

Mgr. Tomáš Kocourek
předseda senátu